

В. І. Степаненко, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ПРОФІЛАКТИКИ АСОЦІАЛЬНОГО ВПЛИВУ РЕЛІГІЙНИХ КУЛЬТІВ НА ПІДЛІТКІВ

Степаненко В. І.

Організаційна структура системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків

В статті здійснено аналіз функціонування організаційної структури системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків. Розкрито етапи інституційної трансформації державного органу України у справах релігій, які дозволяють побачити реальну картину щодо здійснення державного контролю у сфері віросповідання.

Розглянуто компетенцію та основні завдання органів законодавчої влади та адміністративно-виконавчого апарату, які здійснюють контроль за додержанням законодавства про свободу совісті та релігійні організації.

Висвітлено структуру та основні завдання спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері релігії – Міністерства культури України.

Представлено організаційну структуру системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків на державному, регіональному та місцевому рівнях. Виявлено проблемні аспекти наявної організаційної структури.

Ключові слова: організаційна структура, система, профілактика асоціального впливу релігійних культів, підліток.

Степаненко В. И.

Организационная структура системы профилактики асоциального влияния религиозных культов на подростков

В статье проанализировано функционирование организационной структуры системы профилактики асоциального влияния религиозных культов на подростков. Раскрыты этапы институциональной трансформации государственного органа Украины по вопросам религий, которые позволяют увидеть реальную картину по осуществлению государственного контроля в сфере вероисповедания.

Раскрыты компетенция и основные задачи органов законодательной власти и административно-исполнительного аппарата, которые осуществляют

контроль по соблюдению законодательства о свободе совести и религиозных организациях.

Рассмотрены структура и основные задачи специально уполномоченного центрального органа исполнительной власти в сфере религии – Министерства культуры Украины.

Представлена организационная структура системы профилактики асоциального влияния религиозных культов на подростков на государственном, региональном, местном и локальном уровнях. Выявлены проблемные аспекты существующей организационной структуры.

Ключевые слова: организационная структура, система, профилактика асоциального влияния религиозных культов, подросток.

Сучасний стан здійснення профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків в Україні показав, що обов'язковою складовою, на яку вона повинна спиратися, є існуюча структура органів законодавчої влади та адміністративно-виконавчого апарату, аналіз функціонування якої на різних рівнях є метою статті.

Організаційна структура системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків за період незалежності України постійно зазнавала інституційних трансформацій. Ретельний аналіз трансформації державного органу України у справах релігій проведено Л. Владиченко. Вона виділяє шість етапів зміни статусу й підпорядкованості вказаного державного органу. Розгляд зазначених етапів інституційної трансформації державного органу України у справах релігій є доцільним, оскільки дозволяє побачити реальну картину щодо здійснення державного контролю у сфері віросповідання.

1-й етап – з дня проголошення незалежності до березня 1992 р. державним органом у справах релігій була Рада у справах релігій при Кабінеті Міністрів УРСР. Після реорганізації системи органів державної влади Уряд України отримує назву Кабінет Міністрів України, відповідно держорган у справах релігій – Рада у справах релігій при Кабінеті Міністрів України.

2-й етап – з липня 1994 р. по жовтень 1995 р. проведення державної політики щодо релігії та церкви переходить до компетенції Міністерства України у справах національностей, міграції та культів, а саме до Управління у

справах релігійних організацій. Міністерство мало статус центрального органу державної виконавчої влади й було підвідомчим Кабінету Міністрів України.

3-й етап – з жовтня 1995 р. створено Державний комітет України у справах релігій. Його визначено центральним органом державної виконавчої влади та підвідомчим Кабінету Міністрів України. Наприкінці 2000 року за Держкомрелігій зберігалися основні завдання та статус центрального органу виконавчої влади, але через сферу управління Міністерства юстиції України. Державний комітет України у справах релігій здійснював свою діяльність до травня 2005 р. За період незалежності України це єдиний орган у справах релігій, який мав такий тривалий термін діяльності – 10 років.

4-й етап – у 2005 році відбулася ліквідація Державного комітету України у справах релігій, його функції та виконання зобов'язань покладаються на Міністерство юстиції України, у складі якого відбувається утворення Державного департаменту у справах релігій як урядового органу державного управління. Тобто відбувається пониження статусу державного органу у справах релігій. Державний департамент у справах релігій при Міністерстві юстиції України проіснував до листопада 2006 р.

5-й етап – в 2007 р. реорганізовано Державний департамент у справах релігій і Державний комітет у справах національностей та міграції і на їх базі утворено Державний комітет України у справах національностей та релігій. Отже, державний орган у справах релігій, як і у 1994 році, об'єднується з органом, який займається справами національностей та міграції. Держкомнацрелігій є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується й координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України. У новоствореній структурі утворюється Департамент у справах релігій та забезпечення свободи совісті як державний орган у справах релігій. Відбувається підвищення його статусу до центрального органу виконавчої влади, у контексті реалізації державної політики у сфері державно-конфесійних відносин. У грудні 2010 р. Державний комітет України у справах національностей та релігій ліквідовано.

6-й етап – функції Держкомнацрелігій (окрім функції реєстрації релігійних організацій, які віднесено до компетенції новоутвореної Державної реєстраційної служби України) щодо реалізації державної політики у сфері релігії передано до компетенції реорганізованого Міністерства культури України. Відбувається чергове пониження статусу державного органу України у справах релігій. У квітні 2011 р. здійснення в установленому порядку реєстрації статутів (положень) релігійних організацій, а також змін і доповнень до них переходить до компетенції Міністерства культури України [1].

Така кількість змін статусу й підпорядкованості державного органу у справах релігій свідчить про невизначеність державної політики щодо організації державного контролю за додержанням законодавства про свободу совісті та релігійні організації. Зокрема, це стосується й питань проведення профілактичної роботи з підлітками, схильними до потрапляння під асоціальний вплив релігійних культур.

Згідно зі ст. 29 Закону «Про свободу совісті та релігійні організації» державний контроль за додержанням законодавства про свободу совісті та релігійні організації здійснюють у межах компетенції центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері релігії, інші центральні органи виконавчої влади, органи прокуратури, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування [7].

Парламентський контроль за додержанням прав і свобод людини в релігійній сфері здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. У складі Верховної Ради України також діють Комітети з питань культури й духовності; науки й освіти; прав людини, національних меншин і міжнародних відносин. Ці комітети, у свою чергу, поділяється на підкомітети. Перший у своїй структурі має підкомітет у справах релігій, безпосереднім завданням якого є створення законопроектів у сфері віросповідання, другий – підкомітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, у компетенції якого є законопроектна робота щодо

впровадження духовно-моральних цінностей у навчально-виховний процес. Третій – підкомітет з питань прав людини. Відповідно, він розглядає питання реалізації права на свободу віросповідання [4]. Згідно з Конституцією України, правом законодавчої ініціативи в парламенті володіють Президент, народні депутати, Кабінет Міністрів. Ними можуть розроблятися та вноситися на затвердження до Верховної Ради законопроекти у сфері віросповідання.

Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері релігії є Міністерство культури України (Мінкультури). До основних завдань Міністерства культури належать: формування й забезпечення реалізації державної політики у сферах міжнаціональних відносин та релігії. У компетенції Мінкультури такі функціональні повноваження: сприяє зміцненню взаєморозуміння й терпимості між релігійними організаціями різних віросповідань; здійснює в установленому порядку реєстрацію статутів (положень) релігійних організацій, а також змін і доповнень до них; забезпечує релігієзнавчу експертизу за участю представників релігійних організацій та відповідних спеціалістів; здійснює офіційне погодження можливості зайняття проповідницькою чи іншою канонічною діяльністю, виконання релігійних обрядів священнослужителями, релігійними проповідниками, наставниками, іншими представниками зарубіжних релігійних організацій, які є іноземними громадянами й тимчасово перебувають в Україні; сприяє участі релігійних організацій у міжнародних релігійних рухах, форумах, ділових контактах із міжнародними релігійними центрами й зарубіжними релігійними організаціями, здійснює контакти й координаційні зв'язки з відповідними органами інших держав із цих питань; готує пропозиції щодо передачі культурних цінностей для постійного зберігання в державну частину музейного, бібліотечного та архівного фондів або релігійним організаціям.

У структурі Мінкультури створено департамент у справах релігій та національностей. До його складу входять: відділ експертно-аналітичної роботи та зв'язків з релігійними організаціями; відділ реєстрації статутів та статистичного обліку релігійних організацій; відділ сприяння міжнародній,

соціальної та гуманітарної діяльності релігійних організацій; відділ національних меншин України та української діаспори; сектор мовної політики [5].

При Мінкультури започатковано діяльність Експертної ради з питань свободи совісті та діяльності релігійних організацій, що є постійним консультативно-дорадчим органом, утвореним для розгляду наукових рекомендацій, проведення фахових консультацій та вивчення проблемних питань, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері релігії. Згідно із Положенням основними завданнями новоствореної Експертної ради є: забезпечення здійснення змістовного моніторингу, аналізу та оцінки процесів, що відбуваються в релігійному середовищі як в Україні, так і за її межами; проведення фахових консультацій та вивчення проблемних питань, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері релігії; вивчення проблемних питань забезпечення в Україні свободи совісті та віросповідань, діяльності релігійних організацій. До складу Експертної ради увійшли представники Міністерства культури України, інших органів виконавчої влади, громадських організацій, а також провідні експерти-релігієзнавці [3].

До інших центральних органів виконавчої влади, що здійснюють державний контроль за додержанням законодавства про свободу совісті та релігійні організації, належать всі інші міністерства та державні служби, агентства, інспекції.

Місцевими органами виконавчої влади виступають місцеві державні адміністрації (обласні, районні), структурні підрозділи яких – це Департамент (або Управління) з питань культури, національностей та релігій, а також Департамент освіти і науки з відповідними відділами, які розглядають питання, пов'язані зі взаємовідносинами релігійних організацій та місцевих органів виконавчої влади. Також при місцевих державних адміністраціях, як і на державному рівні, створюються Громадські Ради з питань співпраці з Церквами й релігійними організаціями.

Органи місцевого самоврядування – це місцеві ради (обласні, міські, сільські та селищні). До їх відома належить здійснення делегованих їм повноважень з боку місцевих адміністрацій. Структура створення відповідних департаментів чи управлінь, підрозділів тощо аналогічна.

Отже, сьогодні від регулюючої політики Україна прийшла до визнання необхідності впорядкування діяльності та взаємодії державних органів і релігійних об'єднань з метою дотримання ними чинного законодавства у сфері віросповідання [2, с. 65 – 66]. Однак, взаємодія державних структур з релігійними організаціями часто має неузгоджений характер, оскільки кожне відомство має свій підхід до вирішення означеної проблеми. Ми вже мали досвід Білого Братства, тому питання упорядкування державно-релігійних відносин в Україні є насущними та актуальними щодо попередження повторення подібних явищ у суспільстві.

Отже, враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що в організаційній структурі системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків залишаються такі проблемні аспекти, як постійні інституційні трансформації, відсутність упорядкованої діяльності та взаємодії між відомствами тощо.

Урахування розглянутої організаційної структури системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків є обов'язковим при розробці відповідних моделей систем, які реалізуються на локальному рівні.

Література

1. **Владиченко Л. Д.** Інституційні трансформації державного органу України у справах релігій в період незалежності України / Л. Д. Владиченко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – Вип. 29 (42). – С. 41 – 49.

2. **Карпунчев В. П.** Організація взаємовідносин виконавчих органів влади з релігійними організаціями / В. П. Карпунчев // Науковий вісник національної Академії внутрішніх справ. – 2013. – №2. – С. 60 – 67.

3. **Про** Мінкультури створено Експертну раду з питань свободи совісті та діяльності релігійних організацій / Портал «Релігія в Україні: міркуй разом із нами». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.religion.in.ua>.

4. **Про** комітети Верховної Ради України сьомого скликання: Постанова від 25.12.2012р. № 11-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/11-18>.

5. **Про** оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Президент України; Указ № 1245/2010 від 28.12.2010 р, Схема від 09.12.2010 № 1085/2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010>.

6. **Про** освіту: Закон України від 23.05.1991 № 1060-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.

7. **Про** свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 р. № 987-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.

8. **Про** створення при Міністерстві освіти і науки України громадської ради з питань співпраці з Церквами та релігійними організаціями: Наказ МОН України №941 від 20.10.2008 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/57->.

Stepanenko V. I.

The Organizational Structure of Prevention System Asocial Influence of Religious Cults on Adolescents

The article analyzes the functioning of the organizational structure of prevention system asocial influence of religious cults on adolescents.

In article reveals the stages of institutional transformation of Ukrainian public authority for religious affairs. It can see the real picture of the state control in the sphere of religion.

So we considered the competence and the main tasks of authorities of legislature and executive who monitor the observance of the law on freedom of conscience and religious organizations.

In article deals the structure and main tasks of the authorized central executive body in the sphere of religion – Ministry of Culture of Ukraine.

We presented organizational structure of the prevention asocial influence of religious cults on adolescents at the national, regional and local levels; identified the problem aspects of the current organizational structure.

Key words: organizational structure, system, prevention asocial influence of religious cults, teenager.

Відомості про автора

Степаненко Вікторія Іванівна – асистент кафедри соціальної роботи, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Коло наукових інтересів: профілактика асоціального впливу релігійних культів на підлітків у соціально-педагогічному середовищі.

Стаття надійшла до редакції 19.11.2015 р.

Прийнято до друку 19.12.2015 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Харченко С. Я.

V. I. Stepanenko, SHEI "Luhansk Taras Shevchenko National University"

THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF PREVENTION SYSTEM ASOCIAL INFLUENCE OF RELIGIOUS CULTS ON ADOLESCENTS

Stepanenko V. I.

The Organizational Structure of Prevention System Asocial Influence of Religious Cults on Adolescents

The article analyzes the functioning of the organizational structure of prevention system asocial influence of religious cults on adolescents.

In article reveals the stages of institutional transformation of Ukrainian public authority for religious affairs. It can see the real picture of the state control in the sphere of religion.

So we considered the competence and the main tasks of authorities of legislature and executive who monitor the observance of the law on freedom of conscience and religious organizations.

In article deals the structure and main tasks of the authorized central executive body in the sphere of religion – Ministry of Culture of Ukraine.

We presented organizational structure of the prevention asocial influence of religious cults on adolescents at the national, regional and local levels; identified the problem aspects of the current organizational structure.

Key words: organizational structure, system, prevention asocial influence of religious cults, teenager.

Modern state implementation of prevention asocial influence of religious cults on adolescents in Ukraine showed that the mandatory component, on which it should be based, is the current structure of the legislature and the executive administrative system, which analyzes the operation at various levels. It is the purpose of article.

The organizational structure of prevention system asocial influence of religious cults on adolescents for the period of independence of Ukraine is constantly undergoing institutional transformation.

A thorough analysis of the transformation public authority for religious affairs Ukraine held L. Vladychenko. She identifies six stages of change status and subordination of the said a public authority. Consideration of these stages

transformation public authority for religious affairs Ukraine is appropriate. It can see the real picture of the state control in the sphere of religion.

First stage – is after the proclamation of independence by March 1992. A public authority for religious affairs was the Council for Religious Affairs under the Cabinet of Ministers of the USSR. After the reorganization of the system of public authorities the Government of Ukraine called the Cabinet Ministers of Ukraine, in accordance with the state body for religious affairs – Council for Religious Affairs under the Cabinet of Ministers of Ukraine.

2nd stage – is from July 1994 to October 1995. Conducting state policy on religion and the church becomes the responsibility of the Ministry of Ukraine for Nationalities, Migration and Religious Affairs, namely the Department for religious organizations. The Ministry had the status of central bodies of executive power and was subordinated to the Cabinet of Ministers of Ukraine.

The third stage – in October 1995 established the State Committee of Ukraine for Religious Affairs. It defines the central body of executive authorities and subordinated to the Cabinet of Ministers of Ukraine. In late 2000, the State Committee for Religious Affairs remained key objectives and status of the central executive body, but because jurisdiction of the Ministry of Justice of Ukraine. Ukraine State Committee for Religious Affairs operated until May, 2005. During the period of Ukraine's independence is the only authority for religious affairs, who had a long-term activity – 10 years.

4th stage – in 2005 there was the elimination of the State Committee of Ukraine for Religious Affairs, its functions and obligations relied on Ministry of Justice of Ukraine, which included the formation of the State Department for Religious Affairs as a governmental body. That is a decrease in the status of a public authority for religious affairs. State Department on Religious Affairs under the Ministry of Justice of Ukraine existed before November, 2006.

5th stage – in 2007 reorganized the State Department for Religious Affairs and the State Committee for Nationalities and Migration and on their basis formed State Committee of Ukraine on Nationalities and Religions. Thus, the public authority for

religious affairs, as in 1994, combined with a authority that is engaged on Nationalities and Migration. State Committee is the central body of executive power with activity directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine by Vice Prime Minister of Ukraine. In the newly established structure formed Department of Religious Affairs and freedom of conscience as a public body on religious affairs. There is increasing its status to a central executive body in the context of implementation of the state policy in the sphere of church-state relations. In December, 2010 the State Committee of Ukraine on Nationalities and Religions eliminated.

6th stage – the State Committee functions (except functions of registration of religious organizations within the jurisdiction of the newly created State Registration Service of Ukraine) to implement state policy on religion referred to the competence of the reorganized Ministry of Culture of Ukraine. There will be another public authority status lowering Ukraine on Religious Affairs. In April, 2011 the implementation of the established order of registration statutes (regulations) of religious organizations and amendments and supplements to them becomes the responsibility of the Ministry of Culture of Ukraine [1].

This amount of change status and subordination of a public authority for religious affairs demonstrates the uncertainty of state policy of state control over observance of legislation on freedom of conscience and religious organizations. In particular, this applies to the issues of preventive work with adolescents, prone to asocial falling under the influence of religious cults.

Art. 29 of the Law “On Freedom of Conscience and Religious Organizations” state control over observance of legislation on freedom of conscience and religious organizations are within the competence of the central executive authorities to ensure the forming and implementing state policy in the sphere of religion and other central executive authorities, prosecutors, local authorities and local authorities [7].

Parliamentary control over the observance of human rights in the religious sphere makes Ukraine Parliamentary Commissioner for Human Rights. In the Verkhovna Rada of Ukraine are the Committee on Culture and Spirituality; science

and education; Human Rights, National Minorities and International Relations. These committees, in turn, divided into subcommittees. First in its structure is under subcommittee on Religions, the immediate task is to create legislation in the field of religion, the second – Subcommittee on pre-school, secondary and extramural education, in which competence is drafting on the implementation of spiritual and moral values in the educational process. Third – it Subcommittee on Human Rights. Accordingly, it considers the right to freedom of religion [4]. According to the Constitution of Ukraine, right of legislative initiative in the Parliament, have a president, deputies, the Cabinet of Ministers. It is can be developed and be made for approval to the Parliament draft laws in the field of religion.

Specially authorized central executive body in the sphere of religion is the Ministry of Culture of Ukraine (Ministry of Culture). The main tasks of the Ministry of Culture are: formation and implementation of state policy in the sphere of international relations and religion. In the competence of the Ministry of Culture are functional authority, promotes mutual understanding and tolerance between religious organizations of different denominations; has established registration procedure statutes (regulations) of religious organizations and amendments and supplements thereto; provides religious expertise with representatives of religious organizations and experts; provides official approval occupation opportunities preaching or other canonical activities, perform religious rites priests, religious preachers, tutors and other representatives of foreign religious organizations who are foreign citizens temporarily staying in Ukraine; encourage the participation of religious organizations in international religious movements, forums, business contacts with international religious centers and foreign religious organizations, makes contacts and coordination with the relevant authorities of other countries on these issues; preparing proposals for the transfer of cultural property for permanent storage in the state of museum, library and archive funds or religious organizations.

The structure of the Ministry of Culture created a department for religions and nationalities. It consists of: Department expert analysis and links with religious organizations; Front Desk statutes and statistical records of religious organizations;

Department of international assistance, social and humanitarian activities of religious organizations; Department of National Minorities of Ukraine and the Ukrainian diaspora; sector language policy [5].

At the Ministry of Culture launched the activities of the Expert Council on Freedom of Conscience and Religious Organizations, which is a permanent advisory body established to review scientific recommendations of professional consultation and study of issues related to the state policy in the sphere of religion. Under the terms of the main tasks of the newly formed Advisory Board are: ensuring the implementation of meaningful monitoring, analysis and evaluation of the processes occurring in the religious environment in Ukraine and abroad; of professional advice and study issues related to the implementation of the state policy in the sphere of religion; study issues in Ukraine to ensure freedom of conscience and religion, the activities of religious organizations. The composition of the Expert Council includes representatives of the Ministry of Culture of Ukraine and other executive authorities, public organizations, and leading religious experts [3].

Other central authorities exercising state control over observance of legislation on freedom of conscience and religious organizations belong to all ministries and other state services, agencies, inspection.

Local executive bodies are the local administrations (regional, district), whose structural units – a department of culture, nationalities and religions, as well as the Department of Education and Science of the relevant departments are considering issues related to relationship religious organizations and local authorities. Also at the local public administration, as well as on the state level created Public Council for Cooperation with Churches and religious organizations.

Local authorities – is a local council (provincial, municipal and village). To their knowledge belongs exercise delegated powers of local administrations.

So, today Ukraine of regulatory policy has come to recognize the need to streamline the activities and interaction of state bodies and religious associations for the purpose of compliance with current legislation on religion [2, p. 65 – 66]. However, the interaction of state bodies with religious organizations often

uncoordinated nature, since each agency has its own approach to solving the abovementioned problems. We have already had experience of the White Brotherhood, so the regulation of state-religious relations in Ukraine is vital and urgent to prevent recurrence of such phenomena in society.

So, given the above, we can conclude that the organizational structure of prevention asocial influence of religious cults on adolescents remain problematic aspects such as the permanent institutional transformation, the lack of an orderly and cooperation between agencies etc.

Accounting for of structure organizational structure of preventive system asocial influence of religious cults is a must when developing appropriate models of systems that are implemented at the local level.

References

1. **Vladychenko L. D.** Instytutsiini transformatsii derzhavnoho orhanu Ukrainy u spravakh religii v period nezalezhnosti Ukrainy [Institutional Transformation of the State Body of Ukrainein Ukraine's Independence]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu M. P. Dragomanova: Relihieznavstvo. Kulturolohiia. Filosofiia*. Kyiv. 2013. No. 29 (42). Pp. 41 – 49. (ukr)

2. **Karpunchev V. P.** Orhanizatsiia vzaiemovidnosyn vykonavchykh orhaniv vlady z relihiinymy orhanizatsiiamy [Interrelation Organization between Executive Authority and Religious Organizations]. *Scientific Works of the National Academy of Internal Affairs*. 2013. No. 2. Pp. 60 – 67.(ukr)

3. **Pry** Minkultury stvoreno Ekspertnu radu z pytan svobody sovisty ta diialnosti relihiinyk horhanizatsii [The Expert Council on Freedom of Worship and Activity of Religious Organisations has been Established under the Ministry of Culture]. Portal “Relihiia v Ukraini: Mirkui razom z namy”. Mode of access: <http://www.religion.in.ua>. (ukr)

4. **Pro** komitety Verkhovnoi Rady Ukrainy somoho sklykannia: Postanova vid 25.12.2012 No. 11–VII [On Committees of the Verkhovna Rada of Ukraine of the

Seventh Convocation: Decree as of 25.12.2012 No. 11-VII]. Mode of access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/11-18>. (ukr)

5. **Pro** optymizatsii u systemy tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady: Prezident Ukrainy; Ukaz No. 1245/2010 vid 28.12.2010, Skhema vid 09.12.2010 No. 1085/2010. [On Optimization of Central Executive Bodies: the President of Ukraine; Decree No. 1245/2010 as of 28.12.2010, Scheme as of 09.12.2010 No. 1085/2010]. Mode of access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010>. (ukr)

6. **Pro** osvitu: Zakon Ukrainy vid 23.05.1991 No. 1060-XII. [On Education: the Law of Ukraine as of 23.05.1991 No. 1060-XII]. Mode of access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>. (ukr)

7. **Pro** svobodu sovisti ta relihiini orhanizatsii: Zakon Ukrainy vid 23.04.1991 No. 987-XII. [On Freedom of Conscience and Religious Organizations: the Law of Ukraine as of 23.04.1991 No. 987-XII]. Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/987-12>. (ukr)

8. **Pro** stvorennia pry Ministerstvi Osvity i Nauky Ukrainy hromadskoi rady z pytan spivpratsi z tserkvamy ta relihiinymy orhanizatsiiamy: Nakaz MON Ukrainy No. 941 vid 20.10.2008 [On Creation of Public Council for Cooperation with Churches and Religious Organizations under the Ministry of Education and Science of Ukraine: Order of the MES of Ukraine No. 941 as of 20.10.2008]. Mode of access: <http://mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/57->. (ukr)

Степаненко В. І.

Організаційна структура системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків

В статті здійснено аналіз функціонування організаційної структури системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків. Розкрито етапи інституційної трансформації державного органу України у справах релігій, які дозволяють побачити реальну картину щодо здійснення державного контролю у сфері віросповідання.

Розглянуто компетенцію та основні завдання органів законодавчої влади та адміністративно-виконавчого апарату, які здійснюють контроль за додержанням законодавства про свободу совісті та релігійні організації.

Висвітлено структуру та основні завдання спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері релігії – Міністерства культури України.

Представлено організаційну структуру системи профілактики асоціального впливу релігійних культів на підлітків на державному, регіональному та місцевому рівнях. Виявлено проблемні аспекти наявної організаційної структури.

Ключові слова: організаційна структура, система, профілактика асоціального впливу релігійних культів, підліток.

Степаненко В. И.

Организационная структура системы профилактики асоциального влияния религиозных культов на подростков

В статье проанализировано функционирование организационной структуры системы профилактики асоциального влияния религиозных культов на подростков. Раскрыты этапы институциональной трансформации государственного органа Украины по вопросам религий, которые позволяют увидеть реальную картину по осуществлению государственного контроля в сфере вероисповедания.

Раскрыты компетенция и основные задачи органов законодательной власти и административно-исполнительного аппарата, которые осуществляют контроль по соблюдению законодательства о свободе совести и религиозных организациях.

Рассмотрены структура и основные задачи специально уполномоченного центрального органа исполнительной власти в сфере религии – Министерства культуры Украины.

Представлена организационная структура системы профилактики асоциального влияния религиозных культов на подростков на государственном, региональном, местном и локальном уровнях. Выявлены проблемные аспекты существующей организационной структуры.

Ключевые слова: организационная структура, система, профилактика асоциального влияния религиозных культов, подросток.

Information about the author

Viktoriia Ivanivna Stepanenko – assistant at the Department of Social Work, SHEI “Luhansk Taras Shevchenko National University”. Range of research interests includes preventing asocial impact of religious faith on teenagers in socio-pedagogical environment.

The article was received by the Editorial Office on 19.11.2015.

The article was put into print on 19.12.2015.

Peer review: S. Ya. Kharchenko, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor